

KREDİ KURUMLARI ARASINDA BİLGİ PAYLAŞIMI: TÜRK FİNANS SEKTÖRÜ İÇİN TAVSİYELER

Dr. Öğr. Üyesi Elmas YALDIZ HANEDAR *

ÖZET

Bu makalenin amacı kredi kurumları arasında gerçekleşen, borç alanların kredi notlarının oluşturulması ve paylaşılması ile ilgili bilgi paylaşımı çabalarının bankacılık sistemine katkılarını değerlendirmektir. Bu bağlamda öncelikle konu ile ilgili literatür taraması göstermektedir ki bilgi paylaşımı verilen kredilerin artmasına paralel olarak sistemin büyümesi ve daha yüksek finansal gelişmişlik seviyesi anlamına gelmektedir. Verilen kredi miktarının artmasının yanı sıra borçlular bir sonraki borçlanmalarında daha uygun şartlar altında kredi alabilmek için borçlarına sadık kalıp ödemelerini zamanında yapmaktadırlar. Bu durum ise finansal sistem için istikrar anlamına gelmektedir. Konu ile ilgili akademik çalışmalar 90'lı yıllarda yoğunlaşmaya başlarken, kredi kayıt bürosunun kuruluşunun 1995 yılına denk geldiği Türkiye için konunun konu son derece önemlidir. Bu makale sayesinde "Türkiye üzerine ne gibi çalışmalar yapılabilir?" "Gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye'de kredi kayıt bürolarının etkisi, gelişmesi ve önemi üzerine neler söylenebilir?" soruları literatür taraması sayesinde cevaplanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Paylaşımı, Kredi Piyasaları, Finansal İstikrar

Jel Kodu: G20, G24

INFORMATION SHARING BETWEEN CREDIT INSTITUTIONS: RECOMMENDATIONS FOR TURKISH FINANCIAL SECTOR

ABSTRACT

The purpose of this paper is to evaluate the contribution of information sharing on credit scores of borrowers to the banking system. In this context, firstly information sharing literature review shows that the information sharing between creditors means financial development which is achieved higher volumes of credits by financial institutions. In addition to the increase in the amount of loans granted, borrowers are obliged to pay their debts in a timely manner in order to be able to borrow under the more favorable conditions in the next borrowing. This means stability for the financial system. International academic discussions on the subject start in the 90s and the establishment of credit bureaus in Turkey coincided with the 1995. Thus subject is a relatively new and an extremely important

* Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, 54050, Sakarya/Türkiye. elmasy@sakarya.edu.tr

Makale Geçmişi/Article History

Başvuru Tarihi / Date of Application : 9 Ekim / October 2018

Düzeltilme Tarihi / Revision Date : 31 Ocak / January 2019

Kabul Tarihi / Acceptance Date : 1 Mart / March 2019

Arastırma Makalesi/Research Article

issue for Turkey. To sum in a nutshell, research questions that this paper answers are: "What can be explored on this issue for Turkish Financial System?" "What are the effects of the credit bureaus in Turkey to the financial development? What kind of policies can be undertaken for the growth of these bureaus?"

Key words: *Information Sharing, Credit Market, Financial Stability*

Jel codes: *G20, G24*

1. GİRİŞ

Bu makale kredi veren finansal kurumlar arasındaki bilgi paylaşımının finansal sistem üzerindeki özellikle makro ölçekteki etkilerini literatürdeki örnekleri baz alarak değerlendirmektedir. Konu ile ilgili literatür taraması kredi veren finansal kurumlar arasındaki bilgi paylaşımı sayesinde ekonomilerde verilen kredilerin doğru kişi ve kurumlara gitmesin sağlayarak daha sağlıklı ve istikrarlı finansal gelişmişlik seviyelerine ulaşıldığını göstermektedir. Bu durum ise finansal sistem için istikrar anlamına gelmektedir. Ayrıca konu ile ilgili araştırmalar 90'lı yıllarda yoğunlaşmaya başladığı ve Türkiye üzerine literatürde konu ile ilgili sınırlı sayıda çalışma bulunduğu için literatürün henüz emekleme aşamasında olduğunu ve hangi tür araştırmaların eksik olduğunun anlaşılması gerektiğini söylemek gerekmektedir. Bu amaçla Erdoğan (2008) literatür taraması şeklinde kredi tayinlaması sürecini anlatan bir çalışma yapmıştır. Ayrıca Karadağ ve Selimler (2014) Türk bankacılık sektöründe asimetrik bilgi problemini inceleyerek bu problemi elimine etmenin yollarını araştırmıştır. Bu bağlamda çalışmamız Erdoğan (2008) ve Karadağ ve Selimler (2014)'ü genişleterek literatürün güncel durumuna ilişkin bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Makalemizin geri kalan kısmında öncelikle literatürdeki teorik tartışmalar incelenecektir. İkinci adımda ise tek ülke verisine dayanan çalışmalar, sonraki bölümde ise birden çok ülke verisine dayanan çalışmalar incelenerek genel bir sonuç verilecektir.

2. TEORİK ÇALIŞMALAR

Stiglitz ve Weiss (1981) kredi piyasalarında rekabetçi dengenin kredi kısıtlamaları sayesinde nasıl kurulacağına ilişkin geliştirdikleri model literatürde büyük yankı uyandırırken şimdiye dek finans alanında en fazla atıf verilen çalışmalar arasında yer almaktadır. Bu modelde bilgi asimetrisinin bulunduğu kredi piyasalarında ters seçim ve ahlaki çöküntü problemlerinden korunmanın yolu olarak "iyi" ve kötü" potansiyel borçlular arasında ayırım yapıldığı göze çarpmaktadır. Burada "iyi potansiyel borçlu" ifadesi ile kastedilen kredi notu yüksek olan firmaları temsil ederken "kötü potansiyel borçlu" ifadesi kredi notu düşük olan firmalar için kullanılmaktadır. Buna göre bankalar kredi notu yüksek olan firmalardan daha düşük faiz, kredi notu düşük olan firmalardan daha yüksek faiz isteyerek bir çeşit kredi kısıtlamasına gitmiş olurlar.

Alanda yapılan ilk çalışmalardan biri olan Klein (1992) bilgi paylaşımı konusunu oyun teorisine dayalı olarak açıklamaktadır. Klein (1992)'a göre konunun tartışması 1763'te Adam Smith'in

tartışmalarına dek uzanmaktadır. Adam Smith küçük topluluklarda bilgi paylaşımı gereksiz iken büyük topluluklar söz konusu olduğunda önemli faydalar sağladığını ifade etmektedir. Sonrasında Klein (1992)'in çalışmasını takip eden ve teorik çalışmalara dayalı deneyleri içeren pek çok çalışma yapılmıştır (Luoto vd. 2007; Behr ve Sonnekalb, 2012; Bos vd 2015).

Kreditörler arasındaki bilgi paylaşımının finansal piyasalara bir diğer etkisi de geri ödenmeyen krediler üzerinedir. Bilgi paylaşımı borç almak isteyenleri daha disiplinli olmaya, borçlarını zamanında ödemeye ittiği için geri ödenmeyen kredilerin de azalmasını sağladığı bilinmektedir. Bu konu ile ilgili yazılan ve literatürde en çok atıf alan çalışmalar A. J. Padilla ve M. Pagano tarafından 90'ların sonundan itibaren yazılmıştır.

Pagano ve Jappelli (1993) borç verenlerin bilgi paylaşımı sayesinde yüksek riskli firmaları kolayca tespit edip ters seçim problemini minimize ettiklerini ifade ederken, Padilla ve Pagano (1997)'ya göre bilgi paylaşımı sayesinde, bankaların bilgiye dayalı rantların azaldığı ve girişimcilerin daha iyi performans gösterdiklerini göstermektedir. Padilla ve Pagano (2000) önceki çalışmalardaki modellerine banka rekabetini ekleyerek bankaların geçmişteki rekabete dayanarak müşterileri üzerinde bilgiye dayalı bir rant elde edemeyecekleri varsayımına dayanarak Padilla ve Pagano (1997)'nin sonuçlarını modifiye etmiştir.

Kredi büroları ve kredi kayıt bürolarının bankalar üzerindeki etkisini inceleyen Karapetyan ve Stacescu (2014) bankalar arasındaki bilgi asimetrisinin banka karlılığı için önemli olduğunu altını çizerek bilgi paylaşımının sektördeki rantların azalmasına neden olacağını ifade etmektedir. Buna göre bankalar arasında bilanço, gelir tablosu, nakit akış tabloları, ödemelerin zamanında yapılıp yapılmaması gibi bilgilerin paylaşımı, bankaların elde edilmesi güç bilgilere ulaşma olasılık ve isteklerini artırmakta iken bu durumun daha doğru borç verme kararları ve refah artışına yol açacağı ifade edilmektedir.

Özetle alanda yürütülen teorik çalışmalar bilgi paylaşımının ahlaki çöküntü, ters seçim problemi ve asimetrik bilgiyi azaltması nedeniyle finansal araçlar tarafından dağıtılan kredi miktarını pozitif yönde etkileyebileceğini ifade etmektedir. Bununla beraber borç almak isteyenlerin kredi notları düşükse kreditörler arasındaki bilgi paylaşımı verilen kredi miktarının artmasına neden olmayabilir. Çalışmanın geri kalan kısmında ampirik literatür incelenmektedir.

3. VERİYE DAYALI ÇALIŞMALAR

3.1. Tek Ülke Verisini Kullanan Çalışmalar

Literatürde gelişmekte olan ülkeler üzerine yapılan çalışmaların sayıca az olduğu göz önüne alındığında Türkiye üzerine yapılan çalışmalardan biri olan Aras ve Müslümov (2004) öne çıkan çalışmalar arasında yer almaktadır. Çalışma Türk Bankacılık sistemine ilişkin 1992-2001 yılları arasında üçer aylık veriler kullanılarak takipteki krediler/toplam krediler ile toplam krediler/toplam aktifler oranı arasında nedensellik ilişkisi test etmektedir. Bu yolla yüksek kredi faizlerinin borçlarına sadık olmayan

müşterilerin sayısında bir artışa neden olarak ters seçim problemine yol açıp açmadığı test edilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre bankaların takipteki kredilerindeki bir artış toplam kredilerde bir azalmaya neden olmaktadır. Bu yolla bankaların bir anlamda kredi tayinlaması yaptıkları sonucu ortaya çıkmaktadır.

İstanbul-Laleli bölgesinde 131 adet KOBİ'ye yapılan anket sonuçlarını kullanan Fidan (2015) KOBİ kredi piyasasında ahlaki tehlike ve asimetric bilgi problemlerini incelemiştir. Her ne kadar asimetric bilgi ve ahlaki tehlike hipotezlerini test etme yöntemleri iktisadi ve teorik olarak tartışılmalı olsa da çalışmanın sonuçları KOBİ kredi piyasasının her iki probleminden de muzdarip olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışmanın diğer sonuçları aynı zamanda bankacıların kişisel özelliklerinin KOBİ'lerin kredi tercihlerinde önemli rol oynadığını ortaya koyarak aslında ilişkiye dayalı bankacılık (relationship banking) literatürüne katkı yapmaktadır.

Japelli ve Pagano (2002)'nin modelini tamamlayan veriye dayalı bir çalışma olarak karşımıza çıkan ve yine Amerikan ekonomisini ele alan bir çalışma da Kallberg ve Udell (2003)'tür. Bilgi paylaşımının katma değerini inceleyen bu çalışmanın verileri Amerika'nın ve dünyanın en büyük özel bilgi brokeri, Dun & Bradstreet'ten elde edilmiştir. Bu çalışmanın önemi borçlanma düzeyinde yapılan ilk ampirik analizi içermesinden gelmektedir.

Alanda yapılan ve Türkiye için uygulanmasının faydalı olacağı bir çalışma ise Doblas-Madrid ve Minetti (2013) tarafından yapılmıştır. Doblas-Madrid ve Minetti (2013) kreditorler arasındaki bilgi paylaşımının firma performansı üzerine etkilerini Amerikan ekonomisi için araştırmıştır. Çalışmanın verileri ise Amerika'daki bir kredi kayıt bürosundan alınmıştır. Padilla and Pagano (1997, 2000) and Pagano and Jappelli (1993) ile benzer sonuçlara ulaşan Doblas-Madrid ve Minetti (2013) kreditorler arasındaki bilgi paylaşımının firmaların borçlarını geri ödeyememe olasılıklarını düşürdüğünü ifade etmektedir.

Almanya'daki en büyük ticari kredi bürosundan elde edilen panel verileri kullanan Dierkes vd. (2013) bilgi paylaşımının firmaların borç ödememe olasılığını tahmin etmedeki gücünü araştırmaktadır. Özel firmalar daha küçük, riskli, daha az şeffaf ve ticari ve banka kredilerine daha bağımlı oldukları için halka açık firmalardan daha iyi bir test grubu oluşturmaktadırlar. Tüm sektörleri içeren örneklem bilgi paylaşımının firmaların borçlarını geri ödememe riskini tahmin etmede güçlü bir rol oynadığını göstermektedir.

Grajzl ve Laptieva (2010) tamamıyla özel sektör altında faaliyet gösteren bilgi paylaşım bürolarına ilaveten ve merkez bankası altında kurulan ve yönetilen kredi kayıt bürolarının bankacılık sisteminde dağıtılan kredi miktarını ne yönde etkilediğini araştırmıştır. 2002-2009 yıllarına ait Ukrayna bankalarına ait panel verileri kullanan Grajzl ve Laptieva (2010) özel sektör altında kurulan bilgi paylaşımının bankaların dağıttığı kredi miktarını pozitif yönde etkilediğini ortaya koyarken, merkez

bankası altında kurulan ve yönetilen kredi kayıt bürolarının kredi hacmini artırıcı bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Giannetti, Liberti ve Sturgess (2017) Arjantin’deki resmi kredi kayıt kuruluşundan elde ettikleri verileri kullanarak diğer çalışmalardan çok farklı bir konuya dikkat çekmişlerdir. Buna göre Giannetti, Liberti ve Sturgess (2017)’nin sonuçları bankaların borç verdikleri firma ya da kişi bilgilerini ve onlara ilişkin kredi notlarını diğer rakip bankalara vermeden önce manipüle ettiklerini ortaya koymaktadır. Buna göre bankalar yüksek kaliteli alacaklılarının kredi notlarını düşük göstererek bu müşterilerini rakiplerine kaptırmamayı tercih etmektedirler. Ayrıca bankalar düşük kaliteli alacaklılarının kredi notunu yüksek göstererek rakiplerine fark atma yolunu seçmektedirler.

Güney Amerika ülkelerini temel alan güncel çalışmalardan bir diğeri de Fernandes ve Artes (2016)’dır. Fernandes ve Artes (2016) verilerini Brezilya’nın en büyük kredi bürosu olan Serasa Experian’dan almıştır. Brezilya ekonomisinden 9 milyon civarı küçük ve orta boy işletmeye ilişkin lokasyon ve kredi bilgisini içeren bu veri setinden elde edilen bilgiler firma lokasyonlarının önemine işaret etmektedir.

3.2. Birden çok ülke verisini kullanan çalışmalar

Jappelli ve Pagano (2002) ülkelerdeki kredi kayıt bürolarına ve merkez bankalarına anket yaparak oluşturdukları geniş veri tabanından yola çıkarak bilgi paylaşımının kredi riskini düşürdüğü ve bankaların dağıttığı kredi miktarının artmasını sağlayabileceğini göstermiştir. Jappelli ve Pagano (2002) özel sektörün bilgi paylaşımı girişimi olmaması durumunda devlet müdahalesi ile bir kreditorler arası bilgi paylaşım sisteminin oluşturulabileceğinin altını çizirken bu durumun daha çok borç verenlerin hakkının korunmadığı ülkelerde geçerli olduğunu göstermiştir. Jappelli ve Pagano (2002), kamu tarafından kurulan ve özel sektör tarafından kurulan bilgi paylaşım sistemlerinin arasında bir ikame ilişkisi olduğunu göstermiştir. Arjantin’den Avustralya’ya, Türkiye’den Çin’e, Çin’den Kenya’ya Kenya’dan İsviçre’ye kadar toplamda 40 ülke ekonomisini inceleyen Jappelli ve Pagano (2002), analizlerinde ülkelerin geldiği yasal kökeni de incelemiştir. Sonuçlar Türkiye’nin de yasal kökenini oluşturan Fransız yasal kökenin kreditor haklarını diğer kökenler gibi savunmadığı için, bu kökene sahip olan ülkelerdeki kredi miktarının diğer kökenlere sahip olan ülkelerdeki gibi (İskandinav, Alman, İngiliz yasal kökenleri) artmadığının altını çizmektedir.

Jappelli ve Pagano (2002) ülkelere ilişkin ülke düzeyinde makro veriler kullanırken bazı çalışmalar ülkelerdeki borçlulardan elde ettikleri verileri kullanmıştır. Bunlardan biri de Peria ve Singh (2014)’tür Birden çok ülke verisine dayanarak yapılan bu çalışma 2002–2013 yıllarını ve 63 ülkeden 75,000 firmaya ilişkin anket verilerini kapsamaktadır. Çalışmanın verileri Dünya Bankasının “doing business” isimli anket veri tabanından gelmektedir. Peria ve Singh (2014) kredi büroları açmak konusundaki reformların firmaların krediye ulaşmalarını kolaylaştırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Kredi

bürolarına ilişkin reformlardan sonra borçlanma faizlerinin düştüğü, vadelerin arttığı ve bankalar tarafından finanse edilen çalışma sermayesinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aynı veri setini kullanan bir başka çalışma Şahin (2017)'dir. Bu çalışmada kreditorler arası bilgi paylaşımının geri ödenmeyen kredilere etkisi incelenmiştir. Şahin (2017) bu çalışmada sadece 2017 yılına ait 55 ülkenin firmaları üzerine yapılan anket verilerini kullanmıştır.

Dünya Bankasının “doing business” anketlerini kullanan bir diğer çalışma da Houston vd. (2010)'dur. Bu veri setini Bankscope veri tabanından elde edilen verilerle birleştiren Houston vd. (2010) sonuçta 69 ülkeden 2400 bankaya ilişkin gözlem elde etmiştir. Çalışmanın sonuçları bilgi paylaşımının fazla olduğu ülkelerde banka karlılığının yüksek olduğu, finansal kriz olasılığının azaldığı ve daha yüksek ekonomik büyüme kaydedildiğini göstermektedir.

Tchamyou ve Asongu (2017) 53 Afrika ekonomisi için 2004-2011 döneminde finansal gelişmişlik ve bilgi paylaşımı arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmadır. Finansal sektörü formel ve informal finans olarak iki ana grupta inceleyen Tchamyou ve Asongu (2017) kreditorler arasındaki bilgi paylaşımını formel finans sektöründe gelişmişlikle ilişkilendirirken, bilgi paylaşımını artması halinde informal finans sektörünün zarar göreceğini ifade etmektedir. Tchamyou ve Asongu (2017)'nin informal finans kavramı finansman tefeci, aile, akraba gibi tanıdıklardan borç alma gibi legal ve illegal finans sektörünü kapsamakta iken informal finans ile kastedilen bankacılık ve resmi aracı kurum, kuruluşlar olmaktadır.

Tchamyou ve Asongu (2017)'ye benzer bir çalışma Asongu vd. (2017)'dir. Bu çalışmada Asongu vd. (2017), 53 Afrika ekonomisi için 2004-2011 döneminde finansal gelişmişlik ve bilgi teknolojilerine dayalı bilgi paylaşımını incelemiştir. Bilgi teknolojilerinin kullanımını cep telefonu ve internet kullanımının yaygınlığı ile ölçerken kredi kayıt kuruluşları ve özel kredi büroları ile ölçülmüştür. Dünya Bankası'nın finansal gelişmişlik verilerini kullanan Asongu vd. (2017), bu yolla bilgi teknolojileri kullanımının finansal gelişmişlikle birlikte bilgi paylaşımını hızlandırdığının altını çizmektedir.

4. SONUÇ

Alanda şimdiye dek yapılan teorik ve veriye dayalı çalışmalar, finansal piyasalarda bilgi paylaşımının ahlaki çöküntü, ters seçim problemi ve asimetrik bilgiden kaynaklanan problemleri azalttığı sonucuna varmaktadır. Dolayısıyla kreditorler arasındaki bilgi paylaşımı borç alanların borçlarını geri ödememe risklerini azaltarak özellikle resmi finansal kurumlarca dağıtılan kredi miktarını artırmaktadır. Bununla beraber literatürden çıkan genel sonuç dağıtılan krediler doğru adrese gideceği için finans sektöründe geri ödenmeyen kredilerin azalarak sistemin daha istikrarlı bir hale geleceğini göstermektedir.

Yapılan literatür taraması sonucunda daha çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin finansal sistemlerine ilişkin çalışmalar göze çarpsa da Afrika ülkeleri üzerine de yapılan çalışmaların var olduğu

gözlemlenmektedir. Birden çok ülkeyi konu alan çalışmaların verileri çoğunlukla Dünya Bankası'ndan gelse de ülke düzeyindeki çalışma verilerinin bankalardan, kredi kayıt büroları ve bilgi paylaşımı bürolarından geldiği gözlemlenmektedir. Bununla beraber bu tip çalışmaların daha çok gelişmiş ülkeler üzerinden yapıldığı görülmektedir. Türkiye'de geçmişte çok da gerilere gitmeyen, 1995 yılında dokuz bankanın ortaklığında kurulan kredi kayıt bürosu, günümüzde 44 banka, 62 faktoring, 22 leasing, 4 sigorta, 13 tüketici finansman, 6 varlık yönetim şirketi ve 2 diğer olmak üzere toplam 153 üyeye sahiptir¹. Bu alanda Türkiye üzerine yapılan her hangi bir akademik çalışma olmamasının temel nedeni ise finansal kurumların veri sağlamadaki isteksiz davranmalarıdır. Ancak alanda yapılacak akademik çalışmalar literatürdeki büyük bir eksikliği kapatarak Türkiye gibi yabancı yatırımcıların ilgi duyduğu, bankacılık ve finansal krizlerden son derece sıkıntı çekmiş bir gelişen piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde büyümesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Asongu, S.A., Anyanwu J.C. ve Tchamyou V.S. (2017) “Technology-driven information sharing and conditional financial development in Africa”, *Information Technology for Development*, DOI: [10.1080/02681102.2017.1311833](https://doi.org/10.1080/02681102.2017.1311833)
- Bos, J.W.B, de Haas, R. ve Millone, M. (2016) “Show Me Yours and I'll Show You Mine: Sharing Borrower Information in a Competitive Credit Market” (February 25, 2016). BAFFI CAREFIN Centre Research Paper No. 2015-8. SSRN bağlantısı: <https://ssrn.com/abstract=2609271>
- Behr, P. ve Sonnekalb, S., (2012) “The effect of information sharing between lenders on access to credit, cost of credit, and loan performance. Evidence from a credit registry introduction”. *Journal of Banking & Finance*, 36(11): 3017-3032.
- Dierkes M, Erner C., Langer T ve Norden L. (2013) “Business credit information sharing and default risk of private firms”, *Journal of Banking & Finance*, 37: 2867–2878.
- Erdoğan, M. (2008) “Bankacılık Sektöründe Asimetrik Bilgi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri” *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20: 2-20.
- Fernandes G. B. ve Artes, R. (2016) “Spatial dependence in credit risk and its improvement in credit scoring”, *European Journal of Operational Research*, 249: 517–524.
- Fidan, M . (2015). KOBİ Kredi Piyasasında Asimetrik Bilgi ve Ahlaki Tehlike: Laleli Örneği. *Maliye ve Finans Yazıları*, 1 (90), 41-57.
- Giannetti M., Liberti, J.M., ve Sturgess J. “Information Sharing and Rating Manipulation”, *The Review of Financial Studies*, 30(9): 3269-3304.

¹ <https://www.kkb.com.tr/hakkimizda>

- Houston, J.F., Lin C., Lin P. ve Ma Y, (2010) “Creditor rights, information sharing, and bank risk taking” *Journal of Financial Economics*, 96: 485–512.
- Jappelli T. ve Pagano M. (2002) “Information sharing, lending and defaults: Cross-country evidence”, *Journal of Banking & Finance*, 26: 2017–2045.
- Kallberg J.G. ve Udell, G.F. (2003) “The value of private sector business credit information sharing: The US case” *Journal of Banking & Finance*, 27: 449–469.
- Karadağ, M. ve Selimler, H . (2014). Kredi Değerlendirme Sürecinde Asimetrik Bilgiyi Azaltmaya Yönelik Uygulamalar, Tespit Ve Öneriler. *Maliye ve Finans Yazıları*, 1 (101): 91-131.
- Karapetyan, A. ve Stacescu, B. (2014) “Information Sharing and Information Acquisition in Credit Markets” *Review of Finance*, 18: 1583–1615.
- Klein, D.B., (1992) “Promise keeping in the great society: a model of credit information sharing”. *Economics and Politics*, 4 (2): 117–136.
- Stiglitz, J. ve Weiss, A. (1981) “Credit rationing in markets with imperfect information”. *The American Economic Review*, 71(3): 393-410.
- Luoto, J., McIntosh, C. ve Wydick, B., (2007) “Credit information systems in less developed countries: A test with microfinance in Guatemala”. *Economic Development and Cultural Change*, 55(2): 313–334.
- Müslümov, A. ve Aras, G. (2004). Kredi piyasalarında asimetrik bilgi ve bankacılık sistemi üzerine etkileri. *İktisat İşletme ve Finans*, 19 (222): 55-65.
- Padilla, J.A. ve Pagano, M., (1997) “Endogenous communication among lenders and entrepreneurial incentives”. *Review of Financial Studies*, 10: 205–236.
- Padilla A. J. ve Pagano M. (2000) “Sharing default information as a borrower discipline device”, *European Economic Review*, 44: 1951-1980.
- Pagano, M. ve Jappelli, T., (1993). “Information sharing in credit markets”. *Journal of Finance*, 48:1693-1718.
- Peria, M.S.M., ve Sandeep, S. (2014) “The Impact of Credit Information Sharing Reforms on Firm Financing” *World Bank Development Research Group Finance and Private Sector Development Team Policy Research Working Paper 7013*.
- Tchamyou, V. S. ve Asongu, S.A. (2017) “Information Sharing and Financial Sector Development in Africa”, *Journal of African Business*, 18(1): 24-49.